Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4.
Toimetaja kõnetunnid
kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 3 senti m/m ühel veerul, tekstis 8 senti m/m ja lehe eesotsas 6 senti m/m.

Jlmub 3 korda nädalas.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Üksiku numbri hind 5 senti.

Tellimisehind postiga 3 korda nädalas.
Kuu 60 senti, 3 kuud 175 snt., 6 kuud 340 snt, 12 kuud 6 kr. 75 senti
Üks kord nädalas iga laupäev.
Kuu 20 s., 3 kuud 60 s. 6 kuud 120 s., 12 k. 240 s.
Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 99. (148.) Jõhwis, neljapäewal, 3. ſeptembril 1931. II. aastakäik.

45 tuhat inimest asus koolitööle.

Narva Eesti Ühisgümnaasium algaval õppeaastal. — Õpilasi 300 ümber. — Endistele reaalharu õpilastele lisatunde matemaatikas.

Õppur elustamas tänavapilti.

Koolides algas käesolewal nädalal õppetöö. Tänawail wõib jälle märgata wanu tuttawaid pilte — kooli ehk koolist koju ruttawad õpilaſed, mudilasteſt kuni peaaegu täiskaswanuteni raamatukimbukeſed kaenlas. Jälle on ſegunenud tänawapilti kooliwärwe, kuuldub lõbuſat õppuriweſtluſt ja naeru.

Käesolewa õppeaasta alul arwestatakſe algkooli õpilaste arwu kõigis klasſides kokku 100 tuhande peale, ſelleſt linnades 26.000 õpilaſt.

Keſkkoolide õpilaste arw on meil ſeni kõikunud 16 tuhande ümber, ei ole põhjuſt arwata, et ſee arw tänawugi wäheneks.

Kokkuwõttes aſus 42.000 kooliõpilaſt klasſitubadesſe õppima. Juure arwates õpetajaid, rakendub koolitööle 45.000 inimeſt.

Narwa koolide tipu moodustab muidugi Narwa Eesti ühisgümnaaſium. Selle kooli wormi kandjaid on umbes 300. Tänawu on ſisſe astunud uuſi õpilaſi 70. Läinud aastal oli uute õpilaste arw 78, ſeega tänawu 8 õpilaſt wähem, kui möödunud aastal. Uuteſt õpilasteſt on linnalapſi 57 ja maalt 13, kelle hulgas kaks Jõhwi alewiſt. Linnalastele õppemakſuks on 50 kr. ja maalastele 60 kr.

Uuel õppeaastal on koolis mitmeid muudatuſi. Uueks ühisgümnaaſiumi direktoriks on määratud tuntud koolimees Willem Nano, uueks inspektoriks — Wiktor Reggo ja joonistamiſe õpetajaks — Artur Tuiſk.

Keſkkoolide koondamine puudutas ka Narwa Eesti ühisgümnaaſiumi reaalharu ſulgemiſe näol.

Suureks keerdſõlmeks oli ühisgümnaaſiumile ſee, et kuidas wõimaldada 11 reaalklasſi wiimaſe aasta õpilastele kooli lõpetamiſt. Pääſetee leiti ſel teel, et kommerts- ja humanitaarharus ſuurem jagu õppeaineid ſarnanewad reaalharu õppeainetele, mispäraſt ſiis reaalharu õpilaſed wõiwad kommerts- ja humanitaarharus oma õppimiſt jätkata ja ainult matemaatikas eritunde wõtta. Täiendawaid tunde tuleb neil nädalas wõtta 7, mis läheb aastas maksma 50.000 ſenti. See ſumma on ikkagi palju wäikſem kui makſab reaalklasſi ülalpidamine.

Peale Eesti ühisgümnaaſiumi on Narwas weel kaks wene keſkkooli — Narwa Wene ühisgümnaaſium ja Narwa Wen. Emigrantide ühisgümnaaſium.

1. ſeptembril toodi 6. algkool 225 õpilaſega Tallinna maanteelt ühisgümnaaſiumi ruumidesſe. Algkooli ruumideks wõeti reaalharu, joonistamiſe- ja lauluklasſ. 2 reaalharu klasſi jäid wabaks ſel teel, et ſee haru ſuleti; joonistamiſe ja lauluklasſide järgi ei tuntud eriwajaduſt. Joonistamisklasſis puuduſid erilauad, nõnda et ſee klasſ ei erinenud teisteſt klasſideſt ja pealegi on joonistamiſt 8 tundi nädalas. Lauluklasſi järele tunti weel wähem wajaduſt, ſeſt laulmiſt on ainult 4 tundi nädalas. Samuti oli wäheſe tarwitamiſega juur käſitöö klasſituba, misſuguſed ruumid nüüd üle läkſid gümnaaſiumilt algkoolile.

Külanoorſoo ſuurpidustus Jiſakus.

Õnnestunud wõiſtluſed, rikkalik näitus, kuid majanduslikult puudujääk.

Jiſaku ja Tudulinna külanoorſoo ſuurpidustus pühapäewal Jiſakus möödus ſuure tööhoo ja ſiſuliſe kordamineku tähe all. Noored oſutuſid ſel puhul päewakangelaſiks ka wanempõlwe ſilmis.

Peopäew ſee nagu polnudki, waid pigemini tööpäew, ſeſt igaſuguſed wõiſtluſed ſuure oſawõtjaskonnaga keſtſid õhtuni.

Publikulgi oli tegemiſt, et ühelt wõiſtluskohalt õigeks ajaks teiſele jõuda ja waatamiſeks kohta wallutada.

Noorte-päewa awamiſe momendiks kogus awar ſeltſimaja ſaal kuulajaid tulwil täis. Jiſaku põllum.-ſeltſi eſimehe lühike awaſõna, hümn, terwituſed (Pm. Nõuande Büroo, ÜENü keſkjuhatuſe ja naaberſeltſidelt iſiklikult, Wiru maawalitſuſe eſimehelt ja Wirumaa põllumeeste eſituſelt traaditeel) ja kohe algas kõnewõiſtlus.

Palju uuſi ja huwitawaid mõtteid toodi eſile ſel wõiſtluſel. Kõik kõnelejad wäljendaſid wankumatut usku külanoorſoo iſetegewuſe ſuurtesſe tulemustesſe, kui kaasaegne noorpõlw ainult ſuudab ja tahab waſtalgatud liikumiſt raugemata ſihikindluſega jatkata.

Eſimeſe auhinna wäärilisteks tunnistati jurii poolt Helmut Peep — Porskowo maatulundusklubi, Paul Amer—Mõiſaküla mtk. ja Karl Karp, ÜENü Waresmetſa oſ. Teistele määrati teine auhind.

Künniwõiſtluſel ſai eſimeſe auhinna noorperemees Walter Karp — ÜENü Waresmetſa oſ., juurwilja harwenduswõiſtluſel — Ats Pärnik — Keſawälja mtk.

Elewusrikkama oſa päewaſt moodustaſid ſportliſed wõiſtluſed, mis algaſid köieweoga. Tugewa konkurentſi juures tuli wõitjaks Porskowo mtk. meeskond, omandades kihelkonna noorſe meiſtermeeskonna tiitli. Käſipallis wõitis Jiſaku koondusmeeskond.

Koolimajas aſet leidnud noorte tööde näituſe üle wõiwad kihelkonna noored uhked olla. Otſe ſilmatorkaw oli noorte õppimiſe iha. Lugematu arw igaſuguſeid wäetuskatſeid (ſooritatud jsk. agronoomi kontrolli all), ſordiwiljade, tahjurite kollektſioone j. p. m.

Rikkalik naiskäſitööde oſak. andis tunnistuſt, et naisnoored muutuwad järjeſt praktiliſemaiks: ei raiſata enam aega kunſtkäſitööde peale, kus domineerib ſiid, waid lihtſaiſt, omaſt taluſt ſaadud materjaleſt kootakſe näguſamuſtriliſi waipe, linikuid, eesriideid j. m. Eriti tähtis ajajärgul, mil ſihikindlalt propageeritakſe kokkuhoidu.

Hindamiskomiſjonid, kuigi wäga nõudlikud, tunnistaſid paljuid wäljapanekuid I auh. wäärilisteks.

Õhtuſel peol noorpõlw demonſtreeris enda lawaliſi wõimeid. Kawa oli õnnetuſeks liig pikaks wenitatud, mis publiku peale mõjus wäſitawalt.

Kogu päewa miinuſeks oli waid aineline ebaõnnestumine. Näituſe pääſetähti osteti kõigeſt 500 ümber. Noortepäewa tegelaste arwates tulewat Jiſaku põllumeesteſeltſil noorte esmakordſele pidustuſele ſumme juure makſta.

Karjapoisid leidsid poonu.

Teiſipäewa õhtul leidſid karjapoiſid Jõhwi wallas Puru küla heinamaalt wõſaſt poonud mehe. Leiuſt teataſid poiſid ametiwõimudele, kes ſõitſid kohale. Selgus, et eneſetapja oli Jõhwi walla elanik Jooſep Nikolajew, elukutſelt tööline. Seniste andmete järele on mees üles poonud juba mõne päewa eeſt. Surma põhjuſeks arwatakſe olewat aineline kitſikus.

Weſi kannab pori ſadamaſillale.

Narwa laewaſadama trepp ja oſalt ſadamaſild on jäänud muda ja prahi alla. Jſegi wäike wihmaſadu toob wallimüüride alt mustawee ühes muda ja prahiga ſadamaſillale. Wallimüüri alt tuleks juhtida wett ſadamaſillaſt mööda.

Teadaanne.

Alates 1. septembrist 1931 a. maksame hoiusummadelt:

tähtajaga 12 kuud — 7% aastas.
„ 6 „ — 6% „
jooksval arvel hoiusummadelt — 4%

ja võtame laenudelt:

Vekslite diskont. ühes komisjoniga — 11%
Konto-korrent ühes komisjoniga — 11%

Vaivara Ühispank.

Hans Tamm †.

31. aug. ſuri 81-a. wanaduſes ſüdamenõrkusſe meie wanem rahwawalgustaja Hans Tamm. Kadunu oli ligi 30 a. köſter-kooliõpetaja kodumaal ja Eesti aſundustes Süda-Wenemaal. Oma wiimſed eluaastad elas H. Tamm Rakweres. Eestis oli H. T. köſter-kooliõpetaja Painkülas, Leedis, Kaarnal, ja Narakal.

Wiſt wähe leidub Eesti wanemaiſt tegelaſiſt iſikuid, kellele pole tuntud H. Tamm. Nii on mitmed meie praeguſeaja riigi- ja ſilmapaiſtwamad ſeltskonnategelaſed ſaanud kadunult oma eſimeſe kooliharidu ſe.

Kadunu põrm maeti Narwas 2. ſeptembril Aleksandri koguduſe kalmistule, kuhu on maetud tema abikaaſa 17. aasta eeſt.

Kaalumaja Liiwaaeda.

Narwa linnawalitſus on otſustanud linna kaalumaja, mis aſub läbikäidawal teel, praeguſeſt aſendiſt üle wiia Liiwaaeda. Kaalumaja edaſiwiimine ſünnib juba lähemal ajal.

Preili Milli Nõmtaki jutul.

Primadonna, kes tahaks olla ſubrett.

Preili Milli Nõmtak, Narva teatri uusi operetijõudusid.

Preili Milli Nõmtak — wäike, blondpeakeſe ja (kui ma õhtuſelt tulestatud uſutluſe-miljöös ei ekſinud) ſõſtraſilmadega kaunitar Pärnuſt — jääb teiſikuks neile wallatu eluteekeſega ja ikka happy end'iga õnnestatud opereti neidudele, keda Narwa teatri repertuariſalw meile tänawu pakub. Läheneva opereti-hooaja uudishimu-kärſitus wiis mind päraſt õhtuſeid lawaproowiſid tema juure wäikeſele interwjuu-käigule

Preili Nõmtak operetinäitlejana Narwa publikule ei olegi päris tundmata: kaht heatujuliſt külaſetenduſe-õhtut nägime Pärnu operetilt läinud teatri-hooaega kewadel Narwas lõpetamas. Siit algamegi jutlemiſt.

—Ringreiſil teater ei ſuuda ealeski anda oma paremat, tähendab preili Nõmtak. Eſinemine teiſe järgi, reiſiwäſimus, magamata ööd. Aga tegime, miswõiſime. Ja mis puutub wastuwõtusſe Narwas, ſiis ſellega jäime täiesti rahule (piſikeſe wahemärkuſega: kui mitte arwestada kasſat). Oli wäga ſoe ja ſõbralik. See mind ſiia tõigi, naeratab. Hakkas meeldima.

Külaliſel-uustulnukal on ikka wärsket ſilma iſepäraſuste märkamiſeks, mis kohalolijaile jääwad harjumuſe warju. Preili Nõmtak nendibki nii üht huwitawat wastakuſt Narwa ja Pärnu wahel. Pärnu eelistab ſchlaageroperetti, tempot, temperamenti, Narwa — ſoojaſiſuliſt, meloodikat operetti lüüriliſel põhitoel. Wiſt tihemaſt kokkupuuteſt ſlaawi tundliku artiſti-hingega, arwab. Eks ſiit ole pärit ka ſoem ſuhtumine lawa kunstielamustele.

— Kuidas mulle meeldib oſa Narwa teatri eſikoperetiſt? uſutab ſiis mu küſimuſt lahke interwjueeritaw. Wäga. „Montmartre'i kannike" on üldſe kaunemaid operette ja Narwas ta peaks lööma läbi kenasti ja kujunema löökoperetiks. Nimioſa tas on aga ka raskemat, mida mul ſeni on tulnud mängida. Nõuab wäga head kaaſaelamiſt ja tublit tööd. Kahju ainult — jatkab preili Nõmtak —, et Narwas käiakſe wähe eſietendustel, nagu kuuldub ſiinſeilt teatritegelastelt. Eſietenduſel näitleja ootab kõige pakiliſemalt kontakti ſaaliga, lawa ja publiku üksteiſe-mõiſtmiſt. Ja kui lawaliſe töö pühapäew — pikkade, wäſitawate proowide järgi walmiw eſietendus — jääb jahedaks, ſee wiib tujutuſele, maſendabki piſut. Hea, ſoe wastuwõtt tähendab ju näitleja töös rõõmuhetke, ergutuſt edaſiſeks püüdmiſeks. Siis, lawalt äratulekul, kui kustuwad rambituled, ei tunne ka end oma töös ükſi.

Edaſi ſelgub, et preili Nõmtak peale opereti hakkab tegema kaaſa ka ſõnalawastustes. Eſimene oſa tal on Hugo Raudſepa komöödias „Põrunud aru õnnistus", mis tuleb eſietenduſele päraſt awatükki, Shakeſpeare'i „Othellot". Seal ta mängib mäſſumeelſet ja moodſat elukäſitust karikeeriwat koolitüdrukut Eha. Siis weel: preili Nõmtak eelistaks operetis primadonna aſemel olla ſubrett, nagu ta ſeda oli Pärnu „Endlas". Need oſad olewat talle enam iſeloomu järele: rohkem tantſu, wallatut oſakandmiſt, kelmikuſt. Pärnus ſubretina tal olnud muuſeas hea partner, ſelleſt tal olnud tõſiſelt kahju lahkuda. (Lähemalt ma ei pärinud: ſüdamehaawad on ju hellad!) Ja weel: ääre pealt preili Nõmtak Narwa aſemel Pärnuſt oleks ſattunud Wiljandi „Ugalasſe". Aga kui ſiin hakkab meeldima, teeb preili Nõmtak reſerwatſiooni, ſiis ta jääks järgmiſekski hooajaks Narwa.

— Küllap ta hakkab, katſun kaitsta Narwa opereti huwiſid. Ja awaoperetiks loodame kindlasti head eſinemiſe-edu primadonnale, kes tahaks olla ſubrett, lõpetan.

— Lootma peab, naeratab preili Nõmtak.

Amicus.

Tabati tagaotsitav.

Teiſipäewa õhtul tabas Narwa krim.-politſei kohtuwõimude poolt pikemat aega tagaotſitawa warga Nikolai Uljanowi, 29. a. wana, keda rahukogu karistas juba kewadel 3-kuuſe wangistuſega. Mees oskas hoida tänini ametiwõimude eeſt kõrwale.

Purtſe rannas ſaadi 500 liitrit ſalapiirituſt.

Purtſe piiriwalwe kordoni meeskond tabas Soppe rannas 500 liitrit ſalapiirituſt, milleſt oſa oli peidetud merre, oſa oli kaldal. Piirituſe tabamiſe juures wõeti wahi alla kaks ſalakaubawedajat, üks ſoomlane, teine eestlane.

Autobuſeühendus Kalewiwabrikuga.

2. ſept. awati Narwas uus autobuſeühendus Peetri plats — Torni pl. — Uus liin — Kalewiwabrik.

Jäädavalt poissmeeste nimekirjast lahkunud

Etsi

mälestavad sõbrad.

Sa lähed seda teed,
kust vähesed tulevad tagasi.
Ilus sügis kergendagu su
nais mene kannatust.

Sügiseks
on õige aeg tellida „ALUTAGUSE ELU“
1. septembrist alates.

GDG.

Jõukohaselt seltsitööle!

Pikema wahеaja järele käeſolewa aasta maikuus oli koos Narwa linnahariduskogu, et ſeada üles üldiſi juhtkawu ſelle kohta, kuidas korraldada ja juhtida hariduſetööd kohapeal.

Koolide koondamiſe ja wälishariduſe küſimuste kõrwal hariduskogus kõneldi pikemalt ka meie ſeltſielu korraldamiſeſt ja wõeti waſtu reſolutſioon, milles peeti tarwilikuks, et ſeltskond ei killuneks ükſikutesſe üheilmelistesſe ja liig wäikestesſe organiſatſioonidesſe, ja ſeltſitegelastele pandi ſüdamele, et nad wõimaluſe korral wõtakſid taalumiſele ja ſelgitamiſele kõigepealt niiſuguste üheilmeliste ja ſamaſihiliste wäikeſeltſide ühendamiſe.

Alles mõne päewa eeſt ſelle lehe weergudel näidati, et meie ſeltſitegewuſes kõik ei ole kaugeltki mitte korras. Seltſitöö ei kanna endas täiel määral neid ſihte ja ülesandeid, mis talle on jäänud kanda, waid on nagu takerdunud ainuükſi mingi rahwapidude jatkamiſſe, mis aruſt ja ajaſt ega ſünni kokku ſeltſitegewuſe uute tööalustega ja eesmärkidega. Kui ütelda üldistawalt, ſiis paistab, nagu ſeltſitöös meil ei oleks kindlaid ſihte ſilmade ees ja teadlikku tegewuſepüüdmiſt, waid kõik nagu läheks hea uſu järele, wanamoodi.

Üks aſi, miks ſee on nõnda, on ſelles, et meil on liiga palju ſeltſe.

On õige, et kogu ſeltſitegewuſt tema ülesannetes ja nõudmistes ei ſuuda enam kanda paar, kolm ſeltſi, nagu ſee oli mõnikümmend aastat tagaſi. Nüüd, kus elame iſeſeiswa rahwa elu, on ka meie ſeltſitöö tegewuſe-alad ja ülesanded läinud laiemaks ja kogu ſeltskondlikku elu awalduſed oma ulatuſes ja nõudmistes muutunud komplitſeeritumaiks. Meie ei lepi enam ſellega, et lihtſalt tullakſe kokku ja tehakſe karskuſe wõi muu õilſa tegewuſe kõrwal laulu ja näitemängu, waid meie nõuame head teatrit ja head koorilaulu. Meie ei oska enam endid ſeada ſeiſukorda, et hariduſſelts oma tegewuſe kõrwalalana harrastaks „rammuratſumiſt“ wõi et ſpordiſelts tegeleks hariduſe ja kunstikultuuri edendamiſe asjadega. Töö ei ſaaks niimoodi wiljakas, waid kujuneks pinnapealſeks ja ſüwenematuks. Kui mõnel heategewal peol weel näeme wanu ſeltskonnategelaſi näitemängu tegemas wõi muud, mis wanasti täitis ſeltſide töökawaſt lõwioſa, eks ſiis ole meile endilegi ſelge, kuiwõrt oleme kaswanud oma nõudmistes ja et nii, nagu oli waremalt, aſi ikka enam ei lähe.

Praegu on ſeltſide arw Narwas kaswanud paarikümnele wõi enamalegi weel. Kõik nad peawad leidma oma ſihtide kandjaid ja nendega kaaſa tulejaid, laekahoidjad peawad neil murega waatama ringi, et kasſa, milles ammugi „näpud põhjas“, annaks minimaalſemaidki wõimaluſi tegewuſe jatkamiſeks ja ſelle edendamiſeks. Ruumide üür nõuab taſumiſt, wõi kui need ſeltſil päriſelt olemas, ſiis wajawad hooned jälle ümberehitamiſt ja kohendamiſt, et nad ſaakſid ajakohaſed. Küte, walgustus, töövahendite muretſemine ja nende täiendamine — kõik ſee nõuab kuluſid, mida pole kerge waewaga teab kuſt mujalt wõtta ja katta kui ikka oma piskuſt ja wäheſeſt. Tuleb naabriſelts mõne uuenduſega wälja wõi tikub koguni ette minema, ega ſee ſiis teistelegi „mahu hingesſe“. Meil on ſeda jonni ja „haledat ſüdant“ weel — paraku! — liigagi rohkelt, et iſegi tühja kasſaga ja paljaste kätega tõtata kõrgele lennule.

Ja tagajärjed? Seltſitegelaſed, kes jõudude wäheſuſe tõttu tunnewad kohustuſt kaaſa rühkida terwes reas ſeltſides, ei jõua käia kooſolekutel, üks loterii tuleb teiſe otſa, üks pidu teiſe järele — ja tõſiſeks ſeltſitööks eneſeks ei jää nagu jõudugi enam. Aina werewaene rabelemine ja paigaltammumine. Töö jookſeb tühja.

Meil on hulk tuletõrjeſeltſe, ſpordiſeltſe, noorſookoondiſi, hariduſe asjadega on tegelemas mitu organiſatſiooni ning kutſerühmituſigi lahku kiskumas. Kui nad kõik ka ſuudakſid hoida endid elujõus ja ſaada „jalgu alla“, ülekulutamiſele ja üleelamiſele ta wiiks ſiiski ja kujuneks ſeepäraſt koguni ülekohtuſeks abi ja toetuſe mangumiſelt ſeltskonna ſuhtes.

Asjale paranduſt wõiks tuua ainult koondamine ka ſeltſitööalal ja ſelle juhtimine jõukohastesſe piiridesſe. Hea tahtmiſe ja tõſiſe töö huwide eſiplaanil ſeiſmiſe korral peaks küll olema wõimalik üheilmeliste ſeltſide wahel ühiſt keelt leida, et käſikäes ſeda kindlamate lootustega ülesſeatud eesmärkidele püüda, kuhu ükſikult jõud ei ulatu. Seltſielule ſee oleks kaſuks ja terwenemiſeks kindlasti. **Gdg.**

Baſiades palub optſiooni pikendamiſt.

Standard Industrial Trust ei saanud kapitali kokku?

— Uus grupp Narva kosest huvitatud.

Teiſipäewal, 1. ſeptembril, möödus Standard Induſtrial Trustile antud optſiooni tähtaeg Narwa koſe kontſesſiooni ja kogu Eesti elektriſitſeerimiſe kohta, misſuguſeks ajaks ta pidi andma kindla wastuſe, kas ta ſoowib kontſesſiooni Narwa koſele wabariigi walitſuſe poolt eſitatud tingimustel, ja ühtlaſi eſitama projektid jõujaama ehitamiſe kohta ja maksma ſiſſe tagatiſſumma. [illegible] pühapäewal, 30. augustil tuli Londonist trusti eſindajalt Baſiadeſelt wälisminiſteeriumile telegramm, milles ta kõneleb kapitali puuduſeſt Inglismaal. Edaſi teatatakſe telegrammis, et üks teine Ingliſe inſeneride grupp on kontſesſiooniſt huwitatud ja tuleb ſeptembris Eestiſſe. Meie walitſuſt palutakſe pikendada tähtaega ja ſelle grupiga läbirääkimiſi pidada.

Nagu kõrwalt kuulda, ei ole truſt Narwa koſe ekſpluateerimiſeks ſuutnud Inglismaal wajalikſt kapitali nõutada ja truſt ei figureeriwat enam üldſe. Baſiades näib uut gruppi moodustawat, kes jälle koſe kontſesſiooni tahab kauplema hakata, nähtawasti Baſiadeſe wahetalitusel. Standard Induſtrial Trustil puuduwat wabad kapitalid, kuna rahandusraskuſed ka Inglismaal end tunda annawad, ja Baſiades tahab uue grupiga õnne katſuda.

Poliitiline tapmine Poolas.

Tundmata mõrtſukad laſid maha walitſusbloki abieſimehe T. Holowko.

Kahtlustatakſe Ukraina äärmuslaſi.

Laupäewa õhtul kell ½9 tungiſid kaks tundmata meeſt Warſſawis Poola ſeimi walitſusbloki abieſimehe Tadeuſz Holowko ſuwilaſſe ja laſid tema peale kuus pauku. Holowko ſurm oli ſilmapilkne, mõrtſukad põgeneſid.

*

Tadeuſz Holowko tapmine tundmata mõrtſukate poolt on tekitanud kogu Poolas ärewuſt. Keegi ei kahtle, et roim on poliitiline atentaat, ja et teo kordaſaatjad oma kawatſuſe häſti olid ette walmistanud. Awaldatakſe arwamiſt, et mõrtſukad wõiwad kuuluda ühte Ukraina ſalajasſe ſõjawäelisſe organiſatſiooni.

Tadeuſz Holowko ſündis Turkestanis 1889. aastal, ſeega 42 aastat wana. Oli õigusteadlane. Kuulus Pilſudski küttide organiſatſiooni. Poola-Wene ſõjas ſai ta raskesti haawata.

Pikemat aega oli Holowko wälisminiſteeriumi idaoſakonna juhatajaks, mis ajaſt peale oli ta tuntud ka Eesti ſõbrana. Läinud aastal waliti ta ſeimi, kus töötas peamiſelt wähemusrahwuste küſimuſe alal. Ukraina rahwuslaſed pidaſid teda Ukraina wastaſeks.

Esmasp. käis wälisminiſtri abi A. Hellat Poola ſaadiku juures T. Holowko traagiliſe ſurma puhul kaastundmuſt awaldamas.

Piiriwalwur laſi karu pähe põdra maha.

Meſikäpa peſitſuskoht ſai põdrale ſaatuslikuks.

Neljapäewa hommikul Plüsſa rajooni piiriwalwur Sepp Petſchurki metſas laſi 7—8 ſammu pealt karu pähe põdra maha. Tihnikus, kus mõni päew warem piiriwalwur oli ſattunud karule, oli märgata „ſuurt looma“ liikumas. Kuna wõsastik oli tihe, walwur looma ei näinud, ja arwates tegu olewat karuga, kihutas kuuli tihnikusſe, mis tabas — nagu hiljem ſelgus — meie metſade haruldaſt looma — põtra.

Põder jahiloomana kuulub teatawasti keelu alla ja laſkjal tuleb riigimetſade peawalitſuſele peale trahwi taſuda põdra wäärtus — 150 krooni. Kuna käesolewal juhtumil on tegu ekſikombel laſkmiſega, ſiis arwatawasti trahw jääb ära, kuna mahalastud põder antakſe metſa omanikule. Põdrale pretendeerib riigimetſade peawalitſus, kuna loom arwatakſe kuuluwat riigimetſadesſe.

Kureſaare tõstis õppemakſu.

Kureſaares tõsteti gümnaaſiumis õppemakſu maalt õpilastele 30 kr. pealt 50 krooni peale ja linna õpilastel 40 kr. pealt 60 kr. peale.

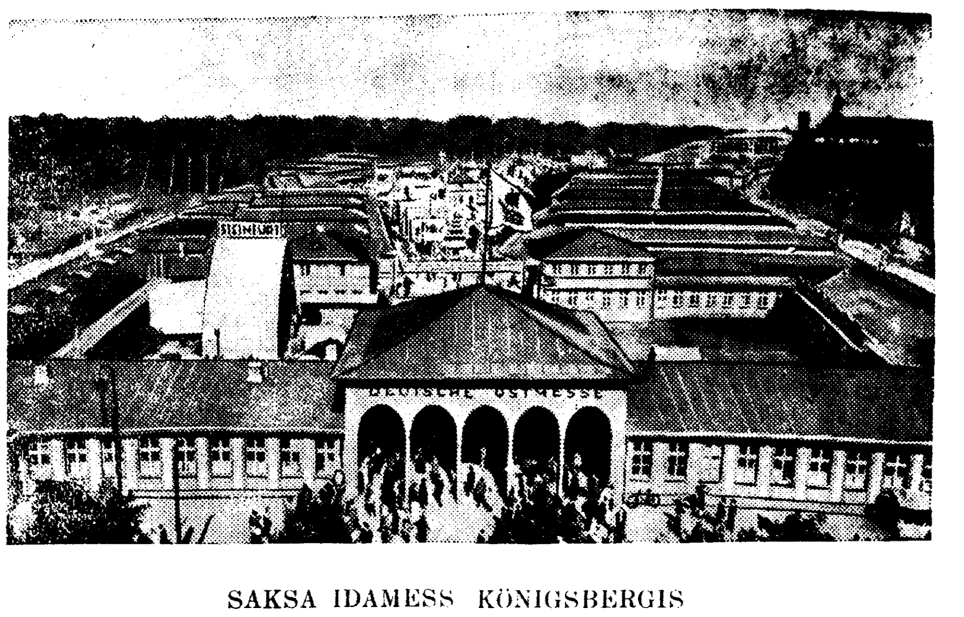

SAKSA IDAMESS KÖNIGSBERGIS avati 23. augustil. Raskest majanduslikust seisukorrast hoolimata olid kõik väljapanemiskohad ära üüritud. Pildil 80.000 rmt. suurune väljapanekute ala.

Euroopa üheks turuks!

Kapitalile ja töökätele waba liikumiſe wõimalus.

Pikaajaliste laenude instituut wajaline.

Genfiſt teatatakſe: **Euroopa-komitee ekspertide komiſjon ütleb oma aruandes, et praegusaja kriiſi üheks peamiſeks põhjuſeks on asjaolu, et pikaajaline kapital ei leia küllalt wiljakat mahutamiſt. Ekspertide komiſjon paneb ette aſutada pikaajaliſe laenu instituut, milleſt oſa wõtakſid ka eraettewõtted. Edaſi juhiwad eksperdid tähelepanu ſellele kahjulikule mõjule, mis awaldawad kõrged tollimüürid ja rõhutawad hoogſalt, et kogu Euroopa tuleb üheks turuks muuta, ehk teiſe ſõnaga tuleb luua Euroopa tolliliit. Aruanne lõpeb wäitega, et enne ei ole loota kriiſis pöördepunkti, kuni kapitalile ja töökätele ei ole tagaſi antud waba liikumiſe wõimalus.**

Narwa Muuſikakool,

aſutatud 1922. a., jatkab oma tegewuſt ka eelolewal, 1931./32. õppeaastal. Tahaks loota, et möödunud aastate tegewus on ſuutnud tõendada, et tööd on tahetud ja püütud teha. Ka edaspidi kool tahab tööd teha ſamaſuguſe püſiwuſega ja innuga, kui aga ſeltskond oma oſawõtuga ſeda tegewuſt toetab. Seltskonna tuge aga wajab kool nüüd weel enam, ſeſt kooli tegewus on laienenud ja nõuab ſuuri kuluſid ülespidamiſeks ja teiſeks ei ole koolil praegu rahaliſt toetuſt, mis endistel aastatel ſuuresti kergendas tegewuſt. Nüüd peab kool peamiſelt omal jõul ja ſeltskonna toetuſel läbi ſaama, kuid ſee ei heiduta ſiiski tegelaſi eelſeiswaid raskuſi ka algawal õppeaastal oma peale wõtmaſt.

Grupiliſed tööd, teooria jne., peetakſe ka eelolewal aastal 3. eesti algkoolis (Posti tän.). Seal aſub ka kooli kantſelei. Kantſelei on eſialgſelt — aasta algul — awatud igal äripäewal kella 4—6-ni p. lõunat.

Abirahade kärpimiſe tagajärjel kool oli ſunnitud juba möödunud aastal õppemakſu tõſtma ja ka käesolewal aastal ſeda ei ole wõimalik alandada. Maks on klaweriklasſis 50 kr., oreli-klasſis ühes klaweri-õpetuſega — 75 kr., kõigis teistes eriainetes — 60 kr., kõrwalainete õppimiſe eeſt ilma eriaineta — 15 kr., wokaalanſamblis—25 kr. aastas. Regiſtreerimiſe maks 50 ſenti, ſiſſeastumiſe-ekſamite maks 1 kr. Õppemakſu wõib taſuda ka oſade kaupa. Regiſtreerida palub koolivalitſus ka kõiki endiſi õpilaſi, kes koolis weel tahawad edaſiõppida, et ära hoida aruſaamatuſi.

Eriainete õpetajateks on: klawer, grupiliſed tööd õpilastega — prof. Th. Lemba, klawer — helikunſtnik pr. E. Schütz, pr. A. Scherwel ja wabakunſtnik P. Penna; orel — wabakunſtnik P. Penna; laul — end. Peterburi Maria teatri ooperilaulja ja ſoliſt J. Filippow, wabakunſtnik J. Tultſchiew; wiiul — R. Siik ja J. Tultſchiew; tſchello — H. Jakobſon; puhkpillid — Ed. Knude.

Kõrwalained: teooria ja ſolfeggio — P. Penna ja J. Tultſchiew: ſundklawer — pr. A. Scherwel, pr. L. Randmer, P. Penna. Peale ſelle on õppekawas muuſika ajalugu, inſtrumentaal- ja wokaalanſambl, orkeſtri-klasſ, koorilaul jne.

Kooli juhatus näeks heameelega, et orkeſtriklasſ paiſuks ſuuremaks, et rohkem õpilaſi astuks inſtrumentaal-muuſika klasſidesſe, mis omakorda aitaks kaaſa orkeſtri tegewuſe arenemiſele ja ſuurenemiſele.

Hea lootuſega tulewikku, ſeltskonna toetuſele ja oſawõtule kool algab oma tööd 10-dal tegewuſeaastal. Selleks jõudu ja püſiwuſt!

Ülikooli sisseastujaid vähe.

Tung ülikooli kahaneb iga aastaga.

Kuni laupäewani oli Tartu ülikoolile ſiſſeastumiſe palweid eſitatud waid 498, ſeega üsna tagaſihoidlikul määral wõrreldes eelmiste aastatega. Palwete eſitajateſt on 125 endiſt üliõpilaſt, kes ſõjawäeteenistuſe tõttu ja muudel põhjustel on pidanud ülikoolitöö ajutiſelt katkestama. Nii oſutub n. ö. tuliuute ülikooli astujate arw weel wäikſemaks. Et immatrikulatſioon juba üsna ukſe ees, ſiis pole arwata, et ſiſſeastujate arw wiimaste päewadega weel tugewasti wõiks ſuureneda.

Üldſe tuleb märkida, et tung ülikooli iga aastaga näitab järjekindlat kahanemiſt. Iga aasta lõpetab meil läbiſegi 2.200—2.300 noort keſkkooli, kuid kahe wiimaſe aasta ſtatistika järele läheb neiſt ülikooli edaſi õppima waid kuni kolmandik. Möödunud aastal astus ülikooli 742 uut keſkkooli lõpetajat.

Rekordne oli üliõpilaste arw 1926. aastal — 4.717, möödunud aastaks oli ſee aga langenud 3.495 peale, ja et akadeemiline pere tänawugi wäheneb, on kõigiti loomulik.

Millal minna riigivanema jutule.

Korduwad juhtumiſed, et mõned kaugemalt ſiſeriigiſt tulijad ja ka pealinna kodanikud ilmuwad Toompea loſſi, ſoowides härra riigiwanemale omi palweid eſitada wäljaspool harilikku wastuwõtupäewa.

Sageli on ſee wõimata, kuna härra riigiwanemal ſelleks täiesti aeg ja wõimalus puuduwad. Seega peawad kodanikud asjata ootama, enne kui nende ſoowi ſuudetakſe täita.

Riigiwanema kõnetunnid on igal teiſipäewal kella 11 kuni 12,30-ni.

Hinnaalandus õpilastele ja ſõduritele Tartu näituſel.

Tartu näituſe juhatus on otſustanud õpilastele ja ſõduritele eelolewal näituſel odawa ſiſſepääſu wõimaldada. Õpilastel tuleb omandada poolehinnaga pilet. **Gruppides aga ſaawad õpilaſed ja ſõdurid pääſetähe 10 ſendi eeſt.**

Sügiſeſi ſuwituspilte Tõrwalaſt II.

Tõrwala tüüpe.

Ei wõi öelda, et ſiinſeſt rahwaſt keegi eriti ſilma torkaks. Kaunis tawaline rahwas. Siiski ka ſiin leiab mõne tüübi, keile tegewuſeſt ja olemiſeſt oled rohkem huwitatud. Sadamaſt tulles kohtad ſageli pikka ametimundris batjuſchkat. Oma pikaſt ja õige kitſaſt „taljes“ kuueſt ei lahku wanamulk iſegi kõige tõrwetawama kuumuſega. Kuue juure kuuluwad ſäärſaapad ja kõrge põhjaga kaabu. Oleksin karikaturiſt ſiis wiskakſin iluſa ſcharſhi. Kujutaw omais pika kitſa figuuri terawa habemega ja üld-ſtiili tunduwalt rikkuwa ümmarguſe kõhukeſe. Siluettjoonestiſena proofiilis näeks ſee wälja wiſt kõige parem.

Sedaſama karikatuurſet kuju paadiſillal õngitſemas nähes mõtled mingile õige wagale ſtſeenile uueſt testamendiſt. Wene maalija oleks kujutanud nii Kristuſt mõne Galileamaa järwe ääres. Uue teemi ſaaks praeguſeſt ſeeneſeſooniſt umbes järgmiſe pealkirjaga: „Kristus ſeenil“. Kõnnib kitſas, pikk kuju maja ees lagendikul ja kergitab ratta-roopa weerel ſeenekeſt. Jumala andi ei wõi jätta ka maantee tolmu ſiſſe, pealegi kui ſee on ſeen.

Minu tuttaw „datſu“-peremees on kange Awinurme taat. Puuriistade tegemine on häſti ſelge ja kõneleb „o“ aſemel "õ". Ei ütle aga puuriistade tegemiſega olewat palju tegemiſt teinud. Teinud waremalt peenikeſt maalritööd ja ſõiganud klaaſi. Klaaſi tellinud otſe wabrikuſt ſuuremal arwul. Seda tulnud küll laewaga Pihkwaſt, küll mujalt. Setſamal peremehel on aſtma-haigus. Matab wanal inimeſel hinge ja teeb keha hädiſeks. Kewadel oli terwiſega õige otſas. Nüüd jälle häſti kõbus. Wana ſeletab oma haiguſe-lugu järgmiſelt. Temal olnud „ſüdamehalwatus“. Selleſt ſaanud terweks, kuid tagajärjed jäänud. Käinud kõik arstid läbi. Keegi pole oſanud haiguſt arstida. Läinud ſiis wiimaks Kuremäe klooſtri juure. Seal olnud ſel korral üks õige tark naistohter. See waadanud ja ütelnud: „Ma tean küll, mis haigus ſul õn, („on“ aſemel). Ma kirjutan ſulle tähe. Too tähega apteegiſt rohi ära. See aitab.“ Toonud ſiis rohu ja maitſenud õige pudeliſt. Häſti paha ja mõru rohi olnud. Astunud kodu poole ja maitſenud wahete-wahel, kuni pudel tühi. Maiguli olgu nagu koirohtu hulgas. Läinud apteeki tagaſi ja küſinud, milleſt rohi keedetud ja kas koirohtu ka ſees on. Öeldud, et ſee muud polegi kui koirohu weſi. Pole tema ſiis hakanud enam kalliſt rohtu oſtma. Toonud metſaſt koirohtu ja tarwitanud heade tagajärgedega. Iga haiguſe wastu olnud hea. Nüüd on ätil omal aias terwe koirohu-istandus. Kui haigus kallal, wõtab peoga koirohu okſalt ſeemneid ühes lehtedega, paneb ſuhu ning rüüpab wett peale. Ja haigus on kui käega wõetud. Sügiſeſel ajal arstib ſellega ka kirpe. Kui panna koirohtu woodi, ſiis ükski putukas ei tulewat lähedale. Ühe ſõnaga — on ſee üks häſti hea ja kaſulik rohi, mis iga tõbe parandab. Küllap ſee aitab waſt neeru- ja ſapihaiguſegi wastu ja kes-teab, ehk teeb tiiſikuſehaiguſeſtki terweks.

JUGOSLAAVIA KUNINGANNA VAATAB OMA RUMEENIA RÜGEMENTI ÜLE.

Jugoslaavia kuninganna, Rumeenia kuningas Caroli õde, vaatas oma viimasel külaskäigul oma Rumeenia kodumaal üle samuti husaaride rügemendi, kelle ülem ta on. Kunigan. Maria oma venna Caroli saatel tervitab rügementi.

Öine tuleoht Narva-Jõesuus

K. Podolski kaks suvemaja põles maani maha. — Kogu vallasvara jäi tulle. — Tuli ähvardas kanduda kogu alevi lääne ossa. — Kahju 3350 kr.

Tühja suvila süttimine saladuslik.

Ööl wastu teiſipäewa põles maani maha N.-Jõeſuus Wabaduſe tän. nr. 58 Katarina Podolski kaks ſuwemaja ühes ſeesolewa wallaswaraga. Kange tuule tõttu kanduſid ſädemed lähedal aſuwatele ſuwilatele. Neid ſuntis tuleohuſt hoida N.-Jõeſuu tuletõrje. Suwilate wäärtuſt hindab omanik 3.000 kroonile ja ſisſepõlenud waranduſt 350 kr. Hooned olid kinnitatud Eesti Lloidis. Tuli ſai alguſe tühja ſuwila tänawapoolſeſt eeskojaſt. Arwatakſe, et tegemiſt on ſüütamiſega. Tulekahju põhjuste ſelgitamiſeks alustaſid ametiwõimud juurdluſt.

*

Ööl wastu teiſipäewa umbes kell $^1/_4$1 paigu märkas Wabaduſe tänawat mööda ſõitwa takſiauto juht tuld E. Podolski ſuwila eesruumiſt. Ta teatas tulekahjuſt telefoni-keſkjaama ametnikule, kes alarmeeris wälja tuletõrje. Kui tuletõrje jõudis ſündmuſe kohale, oli üks ſuwila üleni leekides ja ka teine, mis aſus lähedal, oli wõtnud tuld. Püüti otſemaid tulele panna piir, kuid lähedal kaewus ja kraawis jatkus wett waid mõneks minutiks. Alul taheti wett wõtma hakata mereſt, mis umbes 400 meetrit eemal tulekahjuſt, kuid et merel oli tugew lainetus, mis ähwardas ummistada liiwaga woolikuid, ſiis loobuti ſelleſt. Tuletõrje prits ſõitis pargitiigi juure, mis aſub kilomeetri kauguſel E. Podolski ſuwilaſt, ja juhiti weſi tulekahju kohale. Wahepeal lewines tuli ſuure kiiruſega. Mõlemad hooned ſeiſid üleni leekides. Sädemed kanduſid wastas-olewale elumaja katuſele, mis ſüttis. Umbes pool kilomeetrit eemal aſub Amalie Ebroki ſuwila. Sinna kandis tuul ſädemed ja maja katus läks põlema. Tuleohus oli weel üks tühi ſuwemaja. Kohale rutanud inimeſed püüdſid panna tulele piiri linadega, kuid ſee ei õnnestunud. Paistis juba, et N.-Jõeſuu alewi läänepoolſet oſa ähwardab tuli häwitada. Tuletõrje jõudis aga kiireſti juhtida wee ſündmuſe kohale ja takistada tule lewinemiſt.

Tulekahju põhjuſed on ſeni ſelgumata. Eelmiſel päewal lahkus N.-Jõeſuuſt ſuwilate omanik Podolski, et aſuda elama Narwa. Podolski on nimelt pärit Narwaſt, töötas pikemat aega Kreenholmi wabriku kontoris kõrgel ametikohal, kuid mingiſuguſe wahejuhtumiſe päraſt ta wallandati. Suwilad N.-Jõeſuus on Podolski naiſe nimel. Perekond Podolskid wiibiſid ſuwepuhkuſel ſupelrannas, kuſt lahkuti 29. aug., kuna maja-kraami pidid nad tooma Narwa alles mõni päew hiljem. Ööl peale lahkumiſt N.-Jõeſuuſt häwines aga wallaswara.

Arwatakſe, et tulekahju tekkimiſeks on annud põhjuſt koduta hulguſed, kes otſiwad peawarju tühjades ſuwilates.

Kuritahtline ſüütamine on wäheuſutaw, ſeſt Podolski ſeletab, et temal ei olewat ainuſtki wihawaenlaſt.

Dollarid awatleſid waraſtama.

Sõber jootis täis ja tegi taskud tühjaks.

Paar päewa tagaſi ſaabus Ameerikaſt Narwa Ühispanga direktori A. Pitſari majawalitſeja Mihkel Sillale heake ſumma dollareid. Rahaſaatjaks olid M. Silla pojad, kes elawad juba kauemat aega Ameerikas. Samal ajal ſai M. Sild kokku ühe oma ſõbraga, kes elab Narwa jaama läheduſes. Sõber N. oli ka alles palga kätte ſaanud ja mõlemad olid rahamehed. Otſustati „topkat" teha. N. kutſus M. Silla oma korterisſe, kuhu ka Sild läks. N. korteris algas jooming, milleſt ka naiſed oſawõtſid. Lõpuks jäi dollarite omanik täieſti purju. Ta ei pääſenud oma jalgadel enam edaſi. Naiſed ſoowitaſid S. ööſeks jääda N. korterisſe, kuid N. ei olnud ſellega nõus ja ütles, et ta wiib M. Silla koju. Selle järele talutaski N. oma ſõbra koju ja pani ta magama. Järgmiſel hommikul oli aga M. Silla ehmatus ſuur Ameerika dollarid olid taskuſt kadunud. M. S. jooksis kohe oma ſõbra N. juure, N. ſeletas, et ta dollariteſt midagi ei tea. Lõpuks tahtis M. S. lahkuda N. juureſt, et ſündmuſeſt politſeile teada anda ja hoiatas, et ta ſüüdistab N raha omandamiſes. Selle järele lõi N. kartma, et aſi wõib wäga kurwalt lõppeda ning andis kõik omandatud raha tagaſi.

Kaubarongi vedur rööbastelt maha.

Rongi libisemise põhjuseks olid pehastanud rööpad.

Teiſipäewa hommikul kella 5 paigu jooksis rööbastelt maha Sonda jaamas kaubarong nr. 807 wedur. Kaubarong, mis ſeiſis 4-dal tagawara teel, ſõitis wälja Sonda jaamaſt Mustwee poole. Jõudnud pöörangu lähedale, wajus wedur äkiliſe nõkſakuga wiltu, liikus weel mõne meetri ja ſiis peatas rongi wedurijuht.

Lähemal waatluſel ſelgus, et weduri libiſemine rööbastelt oli tingitud pehastanud liipreiſt, mis rongi raskuſe mõjul ei ſuutnud hoida kohal rööpaid. Wiga kõrwaldati kohe ja kaubarong wõis jatkata ſõitu.

N.-Jõesuus merevesi 32° soe!?

Esmaspäewal näitas N.-Jõeſuu plaaſhil merewee temperatuuritahwel 32 pügalat ſooja! Weſi oli meres aga ſuplemiſeks külm. Arwata wõib, et keegi oli temperatuuri kirjapanemiſega tahwlile tahtnud teha nalja hiliſte ſupelſakstega, ſeſt alewiwalitſus ei wõinud ometi nii rängalt ekſida.

Tööpuudus teeb tõſiſt muret.

Tööbörſil regiſtreeritud ſuurem arw töötuid, kui möödunud aastatel ſamal ajal. — Töötatööliste arwu ſuurendamiſeks aitawad kaaſa wallandamiſed wabrikutes.

1. ſeptembril oli Narwa linnatööbörſil regiſtreeritud juba 125 töötut, neiſt 78 meeſt ja 47 naiſt. Mullu ſamal ajal oli regiſtreeritud töötuid ainult 32 iſikut. Töötute arw on tõusnud kiireſti nädala keſtel. Iga päew regiſtreerib tööbörſis keſkmiſelt 10 uut töötut.

Seni regiſtreerinuiſt on 50% tööliſed, kes kunagi pole otſinud linna-tööbörſi abi; nad on tekstiilwabrikute tööliſed. Üle kümne töötu on Kreenholmis teeninud juba 30 ja enam aastaid. Mõni päew tagaſi regiſtreeris töötute nimekirja 53-aastane naistööline Jeliſaweta J., kes 1890. a. ſaadik on töötanud Kreenholmis. Ta wallandati hiljuti wabrikuſt töö puuduſe tõttu.

Jutuajamiſel Narwa ſuurwabrikute juhtiwamate jõududega ſelgus, et wäljawaated tööolude paranemiſes pole kuigi lootuſtäratawad. Tööd wõib jatkata ſeni kaua, kui on tellimiſi, kui aga tellimiste arw, mis nüüdki wäga wäike, weelgi enam kokku kuiwab, ſiis tuleb ette wõtta uuſi wallandamiſi, ſeſt lattu walmistada kaupa ei leita olewat wõimalik. Juba praegu on pakkumine kaugelt ületanud nõudmiſe, mis maailma turul on eriti tekstiilſaaduste hindu alla ſurunud.

Wiieaastane poiſs uppus linalikku.

Saatuslik libiſemine laewukestega mängimiſel röövis elu.

Läinud pühapäewa hommikul kella 10 paigu uppus Mäetaguſe wallas Atſalama küla lähedal linaleo-auku kohaliku talupidaja Alekſander Puritſe 5-aastane poeg Martin.

Poiſs oli läinud hommikul omaſuguſtega karjamaale mängima. Linaleoaugu, mis on wõrdlemiſi ſügaw, weerel lapſed teinud laastudeſt laewukeſed ja ſõidutanud neid kalda ääres wees. Martin Puritſel libiſenud käeſt „laewa" lükkekepp wette. Ta hakanud wõrdlemiſi järſul kaldaweerel keppi õngitſema ja kukkus wette. Lapſe appihüüeteſt heitunud mängukaaslaſed ja põgenenud. Kui inimeſed kohale jõudſid, oli poiſike juba uppunud. Laip tõmmati wälja weeſt ja wiidi wanemate-majja.

100 hoonet lammutamiſele.

Elanikkude wähenedes tühjaks jäänud majad jääwad hooletusſe ja lagunewad.

31. augustil toimis kohapeal Narwa linna ehituskomiſjon wana lagunenud hoonete waatluſt, ſusjuures leiti, et Narwa linnas 150 maja ei kõlba elamiſeks praeguſel kujul. Ühes ſellega leidis komiſjon, et 150 hooneſt tuleb lammutada 75%, ſ. o. üle 100 maja ja põhjalikku remonti wajawad ligi 40 maja, ſ. o. 25%.

Narwas on üldſe umbes 2.000 maja, misſuguſeſt arwuſt nüüd 150 maja elamiſeks täieſti kõlbmatud.

See ſuur hooletusſe jäänud majade arw Narwas on ſelle tõttu, et Narwa linn on wähenenud elanikkude arwult. Enne ilmaſõda ja ka ſõja ajal elas Narwas umbes 50.000 elanikku, kuid nüüd on elanikke 25—26.000 ümber, ſeega on elanikkude arw wähenenud poole wõrra. Ühes elanikkude arwu wähenemiſega jäid ka mitmed majad tühjaks, mis nüüd elamiſeks kõlbmatuks on muutunud. Oſa maju, mis kõlbmatute majade nimekirjas, on purustatud pommide läbi.

Lagunenud majade lammutamiſeks ja kapitaal-remondi tegemiſeks antakſe linnawalitſuſe poolt majaperemeestele tähtajaks 1. jaanuar 1932. a.

Viimane saadetis Vene palke.

Parvetuse hooaeg jõuab lõpule. — Käesoleval navigatsiooni hooajal transporteeriti Narvajõe kaudu 136.000 Vene palki.

27. augustil toodi Nõukogude Wenemaalt Plüsſa jõge mööda Narwa jõkke 25.000 palki, wiimaſe partiina. Need palgid parwetatakſe Narwa jõeſt Rosſoni jõkke, kuſt nad Wenesſe tagaſi lähewad. Nende palkide Wenesſe tagaſi parwetamiſega, mis wõtab umbes paar nädalat, lõpeb ka palkide parwetus Narwa jõel. Üldſe on Plüsſa jõe kaudu Eesti wetesſe toodud käesolewa aasta nawigatſiooni hooajal 136.000 palki, mille wäärtus 136 miljonit ſenti. Läinud aasta nawigatſiooni hooaja jooksul parwetati läbi Eesti Wenesſe 180.000 SSSR'i palki.

Abielumehe täbar ſiſſekukkumine.

Tulles preiliga klubiſt juhtus oma naiſega wastamiſi.

Neil päiwil wõis ühel ſüdalinna uulitſal näha iſeäraliſt, kuid ſiiski igapäiſt, abielukurbmängu. Keegi, umbes 35 aastane mustawerd, kena wälimuſega riigiteenija, astus üheſt klubiſt hilja õhtul wälja, hoides wõrdlemiſi noort näguſat preilit käealt kinni. Südamlikult ja palawalt juttu weſtes ſai õnnelik paar ainult mõne ſammu astuda, kui mõlemad korraga oma ees mehe ſeaduslikku abikaaſat nägid, kes otſe armastajate juure astus ja esimeſes wiha hoos preilile „paar tuliſt" üle kõrwade ära tegi. Pikema jututa oli õnnetul naiſel ſelge kõik mehe „ſeltskondliſed asjaajamiſed", hiljaõhtuſed, tihti üle ſüdaööd keſtwad, wäljas-olemiſed, wäljaſõidud jne. Nagu kuulda, olewat ſeaduslik naiſe otſustanud wõiſtlejannale oma õnne ohwriks tuua ja truuduſeta mehe juureſt lahkuda.

Suvitajad lahkunud.

Narwa-Jõeſuuſt on lahkunud peaaegu kõik ſuwitajad. Harwa on weel kas mererannas wõi pargis mõnda „ekſinud" ſuwitajat liikumas näha. Üksikute ſuwitajate perekonna liikmetel oli küll kawatſus weel kauemaks ajaks Narwa-Jõeſuus peatuda, kuid wiimaste päewade wihmaſed ilmad on nende kawatſustele kriipſu tõmbanud.

Narvas 26.329 elanikku.

Iga kahe mehe kohta kolm naist.

1. ſeptembril oli Narwas 26.329 elanikku, neiſt 10.455 meeſt ja 15.874 naiſt, ſeega on Narwas 5.419 naiſt rohhem kui mehi. Septembrikuu jooksul on ſisſetulnud 330 meeſt ja 479 naiſt, wäljaläinud 344 meeſt ja 453 naiſt. Kuu jooksul on Narwa kaswanud nii 12 elaniku wõrra.

Joobnud paugutaſid ööſel tänawal.

Esmaspäewa õhtul paugutati Narwas Raja tänawal laskeriista. Politſei, kes kohale ruttas, tabas mitu joobnud iſikut ja toimetas jaoskonda. Läbiotſimiſel meeste juureſt ei leitud laskeriista ja nad lasti wabaks. Paugutajad on aga ſeni ſelgumata.

Rattasõidul surma.

30. aug. kella 10 paigu kukkus rattalt maha ja ſai ſurma Jõhwi alewi elanik Konstantin Awſennikow, 52 a. wana, elukutſelt kaupmees. Õnnetus juhtus koju ſõidul, umbes 5 kilomeetrit Jõhwi alewiſt Narwa poole, Narwa maanteel.

Laip toimetati Jõhwi alewi arsti juure. Seal ſelgus, et ſurm on tulnud ſüdamerabanduſeſt.

Wiinastunud peaga tõmbas okſa.

30. aug. poos üles Erra-walla Sala-Aruküla elanik Albert Rego, 28 a. wana. Ta oli tarwitanud pühapäewal rohkeſti alkoholi ja olnud koju tulles rõhutud meeleolus. Südapäewal ta lahkunud koduſt. Hiljem leiti mees ülespoonult umbes kilomeeter taluſt eemal metſas.

Riigivanem õlikivitööstustega tutvuma.

Laupäewal ſõidab riigiwanem K. Päts „Kiwiõli" kaewandusſe tutwuma õlitööstuſega kohapeal.

Sport:

Eesti võitis Balti turniiri.

Eesti-Läti 3 : 1.

Teisipäeva õhtul peeti Tallinna Kadrioru staadionil otsustav võistlus Balti meistri nimele Eesti ja Läti rahvusmeeskondade vahel. Võistlus algas kell ½6 õhtul. Publikut oli üle 5.500, mis rekordarv staadionil. Mõlemad meeskonnad algavad tugeva pealesurumisega. On tunda lätlaste väikest ülekaalu. 10. min. saab tf. Ellmann ilusa söödu, ta toimetab palli ajaviitmatult võrku. Publik juubeldab. Lätlased lisavad tempod, mis muutub Eestis seninägematuks. Narvakas Kastanja, kes mängis edurivis vasak sisemist, lahkub mängust ja tema asemele tuleb platsile Karm. See ümberpaigutus ei näi toovat paremust. Lätlaste edurivi, mis on kiire muutub järjest ohtlikumaks Eesti väravale. 20. min. põrutatakse tasuvärav. Mänguseis 1:1, millega minnakse poolajale.

Teine poolaeg jälle marulise tempoga. Eesti meeskond on end kokku võtnud ja surub tugevasti peale. Lätlased püüavad teha vastuataake Eesti väravale, kuid need ebaõnnestuvad. Viimati läheb korda ws. Karmil lüüa väravat. Mänguseis 2:1 Eesti eduks. Lätlased püüavad tasuda, kuid nad on näiliselt juba väsinud. Vs. Karmil õnnestub lüüa veel üht väravat. Vahekord 3:1 Eesti eduks. Publiku ovatsioonid ei taha lõppeda. Mäng jatkub, kuid tempo on raugenud. Nii lõpebki mäng 3:1 Eesti eduks.

Sellega on Eesti tulnud Balti meistriks jalgpallis, omandades seega suure hõbekarika. Läti meeskond, kes võitis 1:0 Leedut, jäi teiseks.

Narva jalgpallipublik, kes on harjunud saama kõigist suurematest jalgpalli võistlustest esimesi teateid „Põhja Eesti" aknalt, ründas toimetust turniiri vältel igapäev võistluste lõppedes. Telefon kõlises vahetpidamata, ja juba võistluste alul kogunes toimetuse akna taha tänavale tulemusi ootav rahvamurd, mis üha suurenedes sulges kogu tänava. Lõpuks kui sai teatavaks, et Eesti võitis turniiri, hüüti hurra ja loobiti mütse õhku.

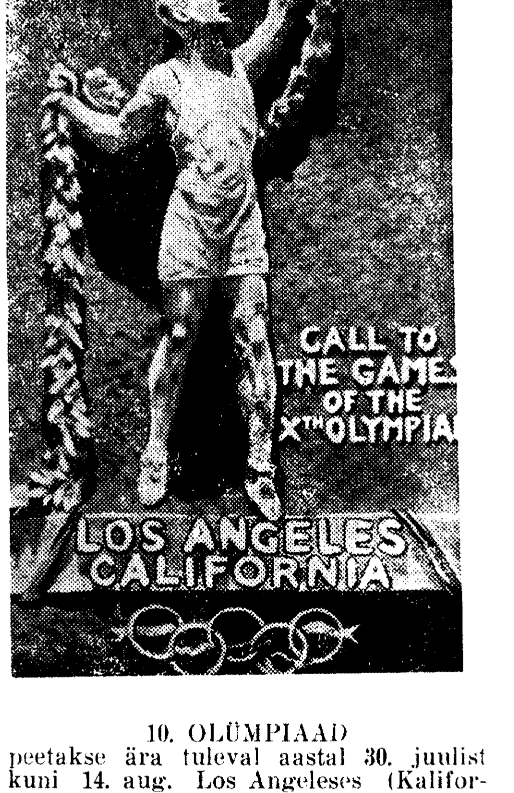

10. OLÜMPIAAD

peetakse ära tuleval aastal 30. juulist kuni 14. aug. Los Angeleses (Kalifornias). Ettevalmistused selleks maailma kõige paremate sportijate suureks kohtumiseks on juba täies hoos. Samuti on juba valmis ametlik kuulutus (pildil), mis spordivaimustatuid kogu maailmast olümpiaadile kutsub.

„Jeſus... weri..." Adeele hüüatas waikſelt kaamete huultega.

Marie nuttis waljuſti, pühkides Peetri ſuu ja lõua puhtaks.

Martin oli meeleheitel. Ta istus ja hädaldas mingiſuguſele otſuſele jõudmata: „Peeter... minu Peeter..." Ta oli täieſti pea kaotanud.

Adeele puudutas teda: „Telefoneeri ometi arstile." Ta kõneles mehaaniliſelt, aga tema ſilmad põleſid.

Martin jooksis wälja lähema automaadi juure, kuid ta ei lakanud kordumaſt ikka jälle: „Minu Peeter... minu waene Peeter!"

Kui ta jõudis tagaſi, kandis Marie parajaſti tätel Peetrit woodisſe. Ta kandis teda nagu wäikeſt laſt, ſuudles teda ja pühkis werd tema kahwatutelt huultelt.

Martin waatas pealt, hirmuſt piinatult ja kordas wahetpidamatult: Minu Peeter... minu waene Peeter! Järsku tuli talle midagi meelde: „Adeele!" hüüdis ta taſa ja tungiwalt. „Kuſt ſaaks jääpilliſid?"

Adeele istus ja waatas tardunult tühjuſesſe. Kohe waatas ta küſiwalt Martinile.

„Ruttu," kiirustas Martin, „jääpilliſid... arſt ütles mulle... jääpillid. Kuſt? Kuſt?"

„Apteegiſt," wastas Adeele imerahulikult.

Martin tormas minema. „Minu Peeter." Ikka kordas ta ainult neid kaht ſõna. Iſegi apteegis ſoſistas ta endamiſi: „Minu Peeter..."

Ta ostis ühe ſuure purgi jääpilliſid, ſeda kandis ta jooſtes, nagu õnnistuſt, nagu ainukeſt pääſtmiſe

Martin naeratas: „Tahan ainult öelda. . . kui ma Adeelele ja teile koormawaks ei muutu. . . ſiis ma jään."

Peeter ſilmitſes Adeelet, ſilmitſes Mariet ja naljatas: „Hirmus koormaw oled ſa meile küll. Eriti mulle!"

„Tahan teile teha ühe ettepaneku," algas Martin, „täna on laupäew, homme wõime me kõik korralikult wäljamagada. Mitte ainult mina! Mul on nüüd natuke raha haigekasſaſt... lähme täna õhtu kuſagile."

„See on juba idee!" hüüdis Peeter waimuſtatult. „Suurepärane!"

„Lunaparki", ſoowitas Adeele.

„Aga õhtueineks tuleme taas koju tagaſi," nõudis Marie.

Rahulikult ſammuſid nad kõik neli üheskoos minema. Esmalt ſõitſid nad tänawaraudteel, ſiis pöörduſid nad Lunaparki laupäewaõhtupoolikule.

„Selles on ſul õigus," tähendas Adeele tähtſalt Martinile, „ſul on õigus, et täna on parem wälja minna. Homme pühapäewal poleks ſee nii ſobiw."

Nad ſinataſid üksteiſt juba alguſeſt peale, nii Adeele ja Martin, kui ka Marie ja Martin.

Peeter ſattus tujju nagu mõni ülemeelik poiſs.

Ta ratſutas karuſellil kimli ſeljas ja weel niiſuguſe ilmega nagu toimiks ta midagi wäga heroiliſt. Ta wõitles rõõmurattal nagu lõwi. Ta laskis end häilus läbi tuuſeldada. Tema kriiskawad karjatuſed kaikuſid üle liumäe mürina. Ta pani kõik naerma ja naeris iſe kõige rohkem.

31. aug. 1931. a. uinus igavesele unele Rakveres

Hans Toomase p. Tamm

Sünd. 22. IX. 1850.

Matmine Narvas 2. sept. kell 3. p. l. Peetri kirikus ja sealt Aleksandri kalmistule.

Leinajad omaksed.

T. Bachval'i

Riide- ja valmisriietetärist Jõhvis, Narva maantee nr. 3.

Ostate soodsatel tingimistel moodsates mustrites suvehooaja riideid. Meester.-ülikondi, kleite, mantleid, triiksärke, kaelasidemeid, kübaraid, pitse, vaipe, aknaeesriideid jne.

Narva teater „Võitleja's“

Pühapäeval, 6. septembril kell 8.30 õht.

1931-32 a. hooaja avamine

„Othello“

V. Shakespeare tragöödia
5 vaat. 9 piltis.

Pääsed: 150—35 senti, õpilased 25 senti.

Päästete eelmüük avatud „Kooli“ kaupluses, Suur tän. ja M. Võhma äris, Joala tän; etenduse päeval kaks tundi enne algust kassas.

Narva Muusikakool,

asutatud 1922 a. (III Eesti algkooli ruumes) jätkab oma tegevust ka 1931/32 õppeaastal.

Uute õpilaste vastuvõtmise ja järeleksamid 4. sept., kl. 5 p. l.

Õpetöö algus 7. septembril.

Kantselei avatud äripäevadel 4—6 (III Eesti algkooli ruumes.)

Registreerida palutakse ka kõiki endiseid õpilasi, kes õppimist jätkata soovivad iga semestri algusel.

Koolijuhatus.

Oksjon.

Teisipäeval, 8 septembril 1931 a., kell 10 homm. müüakse Narva lähedal, Popovka külas asuvas F. Pantelejev'i pärijate telliskivi tehases

enampakkumise teel

end. Eesti Kommerts Panga Narva osakonnale pandidud ülemainimetatud tehase sisseseade: telliskivi valmistamise masin, savisegamise aparaat, terasvalsid, transmissioon, elektrimootor, elektri tõstemasin, torustik, kitsaroopaline raudtee ühes kahe pööranguga, vagunid, veepaak, rihmad, telliskivi pressid ja aluslauad. Pakkumine algab 22.800 kr. Müügitingimustega võib tutvuneda Narva Linnavalitsuses — linnasekretäri juures ja Linna Oksjonaatori juures — Narvas, Posti tän. nr. 39. (Telefon nr. 141).—

Linna Oksjonaator: **H. Hochmuth.**

Põhja Marjaveini Tööstus

ostab suuremal hulgal õunu.
Eelistatavad hapud õunad.
:: Maksetakse head hinda. ::

:: **Narvas, Vahe tänav 6, telefon 286.** ::

MATMISE BÜROO

WIRUWERE.

NARWAS, BALTI TÄN. 6.

Walmistan odawa hinnaga kiirelt ja korralikult igasuguseid maitserikkaid kirste tellimise peale. Suur tagawara laos saadawal

kirste, metall- ja palm pärgi

odawa hinnaga.

Üüritakse wälja lahtiseid ja kinniseid (must ja walge) täiesti korras wankreid.

Narva Majaomanikkude Pank

Narva Peetri pl. 2, (omas majas), tel. 268.

Annab laenusid

majade, kaupade ja vekslite kindlustusel.

Võtab raha hoiule

ajakohaste protsentidega ja toimetab kõiki muid panga operatsioone.

Narva Majaomanikkude Pank on kindel raha hoiukoht, sest panga tegevuse eest vastutavad panga liikmed—Narva majaomanikud oma kinnisvaradega.

Kõik teavad...

et ainult K-m. Saar Jõhvis, telf. 22, rahuldab iga ostja.

Karbiit ja laternad jalgratastele. Elektripirnid ja lambid kõigis suurustes. Voodid ja madratsid ainult äraproovitud vastupidavates konstruktsioonides Aug. Jürgensi voodivabrikust.

Perenaised!

Odavad purgid. Weck aparaadid ja purgid.

Auveres võtab tellimisi ja kuulutusi vastu

Vold. Küttis,

olles kohapealseks „P. Eesti“ esindajaks, tuleb tema poole pöörata kõigis lehe asjus.

Soldinos

võtavad „PÕHJA EESTI“ tellimisi ja kuulutusi vastu
Hrd: **Tõlts, Mullas, Veltbach**

TEADAANNE.

Narva linnakoolivalitsus teatab, et neil koolikohustuse alla kuuluvail õpilasil, kes mingisuguse haiguse või kehalise vea tõttu sunduslikku koolikohustust täita ei saa, tuleb ilmuda 4. ja 9. septembril s. a. kell 14,30 p. l. arstlisele järelvaatusele keskambulatooriumi (Vaeselapse tän. Nr. 3).

Koolivalitsus.

Fotoateljee

K. Artus.

Narvas, Joala tän. 19.
(endises Joh. Kärner'i ruumides).

Teatan lugupeetud klientidele, et olen oma fototööstuse üleviinud avaramatesse ruumidesse.

Laste ja perekonna ülesvõtted, portreed, suurendused, grupid ateljees, väljas ja ruumis. Sisseseaded uuema tehnika järele. Töö kiire ja korralik.

Teatan lugupeetud ostjatele Narvas ja ümbruskonnas, et minu **saapa ja naha** kauplus on üleviidud Jaanilinnast

Peetri pl. Nr. 10 Mägi majasse

Suures väljavalikus hooaja kaupadest vene saapaid, tallanahka jne.

Hinnad väljaspool võistlust!

Austusega

P. SIDORENKO

Narva, Peetri pl. 10.

„Põhja Eestis“ on kuulutamine kasulik,
sest

Meie lehte läheb üle Virumaa 2) Kuulutused lähevad tasuta üle Jõhvi aja-
lehte „Alutaguse Elusse“. 3) Trükitehnili-elt on „Põhja Eesti“ kuulutused üle
kõigist teistest lehtedest.
Kuulutusi võetakse vastu iga päev kella 8—18. Ilmuva lehe numbrisse kuni
kella 12 eelpäeval.

Tarvis

vilunud krohvijaid

Narva linna vanade kodus.

Müüakse väike

maja aiaga

Narvas, Väike Aguli tänav 30.

Dr. V. Reier

Vestervalli t. 27/29, tel. 205.

Sise- (südame-, kopsu-, neeru-, kõhu etc.) sugu- ja naha haigused.

Kõnetunnid: hom. kella 9—10 ja p. l. 4—6.

Vajatakse

üksik-teenijat

väikesesse perekonda. Soovitav kes lapsega ümber oskab käia. Teat. saab Narvas, Joala tänav 22. Joh. Muttiku ärist.

Dr. C. Becker

Telef. 195.

Sünnituse, naiste ja laste haigused.

Erahaigete vastuvõtm. suvel
Kreenholmi haigemajas
igapäev 12—1
5—6
(peale laupäevade)

Narva-Jõesuus
Dr E. Salzmanni sanatooriumis
laupäeval ½5—6

Autobuseühendus

Peetri pl., Torni pl., Uuslinn, Kalevivabrik,

avatud 2. septembril 1931 a. järgmise tunnikava järele:

Äripäeviti.

Peetri platsilt		Kalevi vabrikust	
kell 7	hom.	kell 7.25	hom.
„ 8	„	„ 8.30	„
„ 10	„	„ 10.30.	„
„ 4.30	p.l	„ 5 15	p.l

Laupäeviti lisa reis:

kell 2.30 p. l.	kell 3 p. l.

Pühapäeviti.

kell 9.15 hom.	kell 9.40 hom.
„ 2.30 p. l.	„ 3 p. l.

Autobus peatub läbisõites, publiku soovil, igalpool. Sõidu hind 15 snt., lapsed 10 senti.

J. Paap.
Narva, Joala tän. 14, tel. 10.

Dr. V. Masing

Narvas, Peetri plats 7.

Närvi-, hinge ja suguhaigused.

Vastuvõtmine iga päev kella 11—1 ja 4—6.

Hambaarst

R. Sagorje-Voitinskaja

Vastuvõtmine: kella 10—1 ja 3—7. Narvas, Suur tänav 16 (Vene peakiriku vastas).

„Alutaguse Elu“

on müügil igas jaama raamatukapis.

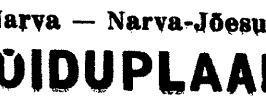

Aurulaevandus A. KOTSCHNEV

Narva — Narva-Jõesuu

SÕIDUPLAAN.

24. augustist kuni muutmiseni

Äripäevadel:

Narvast:	N.-Jõesuust:
kell 11.45	kell 6.45
„ 3.30	„ 12.45
„ 6.30	„ 5.15

Pühapäevadel ja pühadel.

Narvast:	N.-Jõesuust:
kell 8.30	kell 7.—
„ 11.—	„ 9.40
„ 5.10	„ 4.—
„ 7.40	„ 6.30

„Lapſed,“ hüüdis ta, „nii pööraſelt pole ma enam ammu ſihutanud.“

Kui nad õhtul koju hakkaſid minema, kohtaſid nad rahwa tungis Tine Schaffnerit.

Martin hoidis Adeelet käeſt, nii nagu talutatakſe laſt, ja Adeele tundis kuidas Martin hakkas wäriſema. Ta waatas Tine Schaffnerile otſa ja märkas, et Tine kord kahwatus, kord jälle kuni juuste juurteni punastus.

„Oo, misſugune ſuur au,“ hüüdis Peeter, aſetus kõrwale ja puhkus pihuõõnſustes terwitusmarsſi.

„Tere, Jumal ime, tere“, kogeles Marie pelgliſult ja tegi nikſu, mis tema tüſeduſe juures kohmakalt wälja tuli.

Adeele ütles lihtſalt „tereõhtuſt“.

Martin ſeiſis rahulikult, hoidudes taſakaalus ja üleolekus. Tine oli ilmſelt kimbatuſes.

„Kas jälle terwe?“ päris ta Martinilt.

Aga Martin ütles, küſimuſele wastamata: „Imestan, et teie ka ſeal käite, kus lõbustatakſe.“

Tine waatas talle otſe ſilmi. „Uſute teie tõesti, et ma rõõmu wihkan?“ Ta tooni waheldus: „Pealegi on mul ſiin wäikſeid kohustiſi, pean mõnikord waatamas käima. Minu päästejaam läheb nüüd päris hästi. Tänu ühele ſuurepäraſele annetuſele.“ Ja jälle heitis Tine Martinile pilgu.

Nüüd oli Martini kord kohmetuda.

Adele jälgis mõlemaid.

Tine ütles lahkumiſeks: „Arwan, ſee pole teile wastumeelt, et ma ühelegi inimeſele teie wigastumiſeſt pole teatanud.“

„Tänan,“ ſõnas Martin ja punastus.

Seda ei mõiſtnud Adeele mitte.

Aga kui Tine Martini lähedal taſa küſis: „Kunas tulete te jälle minu poole?“ käis uus werelaine üle Martini näo ja kui Martin ſamuti wastuſeks ſoſistas „homme“, ſiis uskus Adeele mõndagi teadwat, kui juſt mitte kõik, ſiis ometi nii mõndagi.

Ta muutus mõtlikuks ja waikſeks ja kurtis koduteel, et ta on wäſinud.

Wäſimatu oli ainult Peeter. Ta kõneles lakkamatult. Ta tegi tuhat trikki tänawraudteel. Ja koduwärawasſe jõudnud, nõudis ta, et Marie peab tooma õhtuſöögi juure paar potti õlut.

Tema tahtmine ſündis. Ubaſelt istuti lauda. Ainult Peeter ſeiſis, et korgitada lahti õllepudelit. Iga õpetuſe tõrjus ta tagaſi. „Sina ſurud õllepudeli katki oma põlwede wahele,“ ſõitles ta Mariet. Martinile tähendas ta: „Sa nõrgake, ole wakka, ſina wälditakſid oma käe jälle!“ Ja Adeelele deklameeris ta: „Oh, ſa õdedeſt põlatud... ſind wähemalt wõib ennaſt korgitõmbaja aſemel kaſutada.“ Lõpuks oli ta korgitõmbaja ſisſe kruwinud, pani pudeli põlwede wahele ja tõmbas. Ja langes ſamas klukſuwalt healitſedes otſeti lauale.

Kõik panid ſeda naljaks ja naerſid.

Aga Peeter langes põrandale ja lauale jäi näha punaſeid märke.

Nüüd kargaſid kõik hirmſasti kohkunult üles, ruttaſid Peetri juure, tõſtſid ta ſohwale. Peeter oli lubiwalge, oli kaotanud meelemärkuſe ja ta ſuuſt purskus punane juga, niriſes lõualt alla ja jättis riietele tumedad jäljed.

Vastutav toimetaja: Hans Lill.
Väljaandja U.-Ü. „Põhja Eesti“.
M. Minise trükk, Narvas, Rahu tän. 15.